

ปราชญ์ชาวบ้าน ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม การจักสานตะกร้าจากไม้ไผ่
เทศบาลตำบลโนนปอแดง อำเภอผาขาว จังหวัดเลย

ตะกร้าสิ่งประดิษฐ์ ที่กลายมาเครื่องมือเครื่องใช้มาตั้งแต่สมัย โบราณ ปัจจุบันนี้แทบจะไม่มีคนจักสานตะกร้าไม้ไผ่เลยเพราะคนสมัยนี้ไม่ค่อยสนใจใน วัฒนธรรมเดิมๆ เลย ในแต่ละหมู่บ้านหาคนที่จักสานตะกร้าได้น้อยมากบางหมู่บ้านไม่มีเลยด้วยซ้ำ จนวันหนึ่งดิฉันได้เดินทางไปบ้านเพื่อนที่อำเภอผาขาว ได้ไปเจอคุณตาท่านหนึ่ง ชื่อคุณตาบัวฮอง ธรรมมา อายุ 94 ปีท่านอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 26 หมู่ที่ 3 บ้านนาล้อม ตำบลโนนปอแดง อำเภอผาขาว จังหวัดเลย

คุณตาบัวฮอง ธรรมมา

ท่านได้เล่าว่าตะกร้าที่ท่านสานไม่ใช่แค่เพียงเอาไม้ไผ่ใช้งาน เท่านั้น แต่ตะกร้าที่ท่านสานนั้นยังสร้างรายได้ให้กับคนแก่อย่างท่านอีกด้วยเพราะมี คนในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียงมาถามซื้อจากท่าน ท่านก็ขายในราคาไม่แพง ราคาเริ่มต้นอยู่ที่ 80 บาทขึ้นไป แล้วแต่ขนาดของตะกร้า

วิธีการทำตะกร้า

1. ตัดไม้ไผ่แก่มาผ่าซีกและผ่าแบ่งเป็นเสี้ยวเล็กๆ ขนาดประมาณ 1 ซม. และอีกส่วนหนึ่งผ่าประมาณ 1 นิ้วเพื่อใช้ทำขอบปากตะกร้าและมือจับ
2. นำแต่ละชิ้นที่ผ่าไว้ ลอกใช้แต่ส่วนเปลือก โดยใช้มีดคมๆ เหลาหรือขูดเนื้อไม้ออกและเหลือแต่ส่วนเปลือกบางๆ และเหนียว

ขั้นตอนการทำ

ขั้นตอนสุดท้าย

3. เริ่มต้นสานตะกร้า โดยเริ่มที่ก้นก่อน โดยใช้ส่วนที่แข็งแรงและหนากว่าสานที่ก้น ความยาวของไม้ตามขนาดของตะกร้า เส้นที่แข็งแรงสานขึ้นตามแนวตั้ง ความห่างเท่าๆ กัน ส่วนเส้นไม้ไผ่ที่บาง นิ่ม สานตามขวางขึ้นมาเรื่อยๆ แน่น มีลักษณะเป็นวงกลมแต่ปากตะกร้าจะกว้างกว่าก้น ตะกร้า พอได้ขนาดตามต้องการใช้ไม้ไผ่ขนาด 1 นิ้ว ทำให้เป็นวงกลมและวางไว้ที่ขอบปากตะกร้า ใช้ไม้ไผ่ส่วนที่ตั้งขึ้น พัน หรือบิดลงไปด้านล่างสานลงไปประมาณ 1 นิ้วจนแน่นไม่หลุด ตัดเศษที่เหลือทิ้ง ตกแต่งให้สวยงาม

4. ใส่หูหรือที่หิ้ว ซึ่งทำจากไม้ไผ่และโค้งงอได้ ใช้เชือกหรือหวายพันให้แน่น หรือใช้เชือกที่เป็นสีพันที่มีมือจับจนมิด นำไปใช้งานหรือขายได้

5. หากต้องการเก็บไว้ใช้งานได้นาน ทาแล็กเกอร์เคลือบไม้ไผ่ทั้งด้านในและด้านนอก แล้วนำไปตากแดดให้แห้ง

ติดต่อสอบถามข้อมูล คุณสุภารัตน์ จันทร์เรือง 081-139-15557 และคุณอจลญา พิมเขตร 087-223-1637
สำนักงานเทศบาลตำบลโนนปอแดง เลขที่ 191 หมู่ที่ 4 ตำบลโนนปอแดง อำเภอผาขาว จังหวัดเลย